Payamdaily.ir

پیام آشنا

نخستین روزنامه صبح البرز

شماره ۲۸۹۳
شنبه / ۱۵ آذر / ۱۴۰۴
۱۵ / جمادی الثانی / ۱۴۴۷
06 / December / 2025

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: ابافره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کافون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۳۸۳۸-۳۲۵۳۴۳۴۳-۰۲۶، فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۶۷۱۸۰
چاپ: کارگر

غزل ۲۰۴ امروز با حافظ

یـاد بـاد آن کـه نَهانَـت نظـری بـا مـا بـود
رَقَـم مِـهر تو بـر چـهره ما پیدا بود
یاد باد آن که چو چَشمت به عِتابم می کُشت
مُعْجِزِ عیسَویَت در لبِ شِکَّرخا بود

غزل

هستی مطلق است و وحدت صرف
این هو این انت
این انا

جامی

قلی کرج — اوقات شرعی

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۵:۲۳	۰۷:۰۲	۱۱:۵۷	۱۶:۵۲	۱۷:۱۲

برگه

انسان کسی را می تواند نجات دهد که خود اصرار به سقوط نداشته باشد...

تولستوی

گزارش روز

از بسته ثروت تا رویا فروشی؛

در سمینارهای خوشبخت شوید چه می گذرد؟

در مورد بازار داغ سـمینارها و همایش‌هایی با محور موفقیت که سخنرانانشـان در مقام فروشندگان رؤیا ظاهر شده‌اند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از همشهری، سخنرانان خوبی هستند؛ یکی در قامت فعال اقتصادی و دیگری به‌عنوان یک روانشـناس کاریلد روی صحنه ظاهر می‌شوند تا با تکرار جملات انگیزشـی و گفتن بدیهیات عرصه اقتصادی، خود را به‌عنوان استاد کاریلد قالب کنند. رگ خواب مخاطبانشـان را چنان در دست گرفته‌اند که هنوز بلیت فروشی‌هایشان برای شـرکت در سـمینارهای بدون مینا و زرد خریدار دارد. دایره فعالیت فروشـندگان بسـته‌های موفقیـت و آموزش‌دهنـدگان مباحث مالی تنها محدود به سمینارها نشده و کم نیسـتند فعالان این حـوزه که برای خوش‌آب‌ورنگ‌کـردن پرونـده کاری خود، دست به انتشار کتاب‌هایی متناسب با موضوع سمینارهایشان زده‌اند.

برگ برنده این مدعیان، موفقیت و ثروت در ساده‌پنداری مخاطبانشان است که با هوس «موفقیت در یک شب»، زندگی‌شان را با پند و اندرزهای مبلغان ساختگی موفقیت گره زده‌اند.

تب سمینارهای بی‌پایان

بـه راحتـی نمی‌توان بـه یک دسـته‌بندی موضوعی در مورد این سمینارها دست زد. بازار برگزارکنندگان سـمینارها و همایش‌های موفقیت در همه حوزه‌ها چنان داغ است که هر روز یک نفر با قدرت سخنوری بالا و ظاهری شیک، پشت تریبون جای می‌گیرد. فرمول معروف شدن در این بازار با وجود تمام تفاوت‌ها، شـباهت‌های زیـادی هم دارد؛ یـک اکائت اینسـتاگرام با دنبال‌کنندگان چند هزار نفری، راه‌اندازی یک وب‌سایت یا مؤسسه مناسب با موضوع فعالیت، تقویت فن بیان و حتی چاپ کتاب برای اینکه وزنه علمی ماجرا هم بالا برود. حالا تنها می‌ماند تبلیغ دهان پرکن در فضـای مجازی و بلیت فروشی برای آنهایی که گمان می‌کنند با شنیدن تحلیل‌ها و سـخنرانی‌های بی‌پایه می‌توانند در یک شب به آرزوهایشان برسند.

بسته‌های ثروت‌آفرین تقلبی

همه یا تخصص‌های نامشـخص، پسوند دکتر را به نـام خود چسـبانده‌اند و طـوری رفتار می‌کنند که گویی تعداد زیادی از کارآفرینان و سرمایه‌دارهای کشور از مسیر پیشنهادی آنها و با خواندن بسته‌های آموزشی‌شان به نقطه مطلوب رسـیده‌اند. قیمت بسته‌های آموزشی براساس مدل محتوای تولیدشده و زمان آموزش متفاوت است و از چند صدهزار تا چند میلیون تومان در میان این بسته‌ها دیده می‌شود. برخی از سایت‌ها نیز در فضای ترجمه گام برداشـته‌اند و ترجمه کتاب‌های خارجی و ایجاد یک بسـته آموزشی شـامل فیلم و پادکسـت را در دستور کار قرار داده‌اند تا از این طریق مخاطبان بیشـتری به‌دست آورند. یک نفر هم بـا منگنه کردن «دکتر» به ابتدای نامش، بسته غیرحضوری ثروتمندشدن را می‌فروشد و برای مخاطبانش نوشته است که باید ۱۶ میلیون تومان پرداخت کنند. برخی هم برنامه روزانه و بلندمدت برای مشتری‌هایشان می‌ریزند تا به قول خودشـان تفکر پولساز به برنامه روزمره‌شان تبدیل شود؛ مانند فروشنده‌ای که برای یک بسـته ۷ ماهه آموزشی نزدیک به ۵ میلیون تومان هزینه دریافت می‌کند تا به قول خودش باورهای پولساز را جایگزین باورهای غلط وقدیمی کند.

بلیت فروشی برای حرف زدن

ناگفته پیداسـت که تعرفه خاصـی برای این سمینارها مشخص نشده است؛ برای درک بازار این سمینارها می‌توان به آگهی‌های ثبت شده در فضای اینترنت تکیه کرد. یکی از معروف‌ترین سمینارها و مجموعه همایش‌هایی که در جهان با هدف گسترش ایده‌های خاص شکل گرفته، «تداکس» نام دارد و این مجموعه در ایران به‌دلیل حضور چهره‌های معروف، طرفداران خاص خود را دارد و شاید بتوان گفت که بسیاری از سمینارها، تلاشی برای کپی‌برداری ضعیف از این همایش‌ها هستند. اگر بخواهیم به معروف‌ترین برگزارکننده همایش‌ها در ایران محدود نشویم و بخواهیم دید کلی از این بازار عجیب داشته باشیم، می‌توان از به روزترین سمینارهایی حرف زد که این روزها بلیت فروشی دارند. یکی از این سمینارها مربوط به فردی است که خود را درمانگر و معلم معرفی کرده است. در سایت بلیت فروشی برای سمینار که هدف‌ش روانشناسی موفقیت است و در یکی از هتل‌های تهران برگزار می‌شود، قیمت بلیت‌ها از ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان شروع می‌شود. در حوزه اقتصادی نیز فردی که خود را کارشناس اقتصادی معرفی می‌کرد در سـال‌های اخیر با برگزاری همایش‌هایـی با موضوع اقتصادی، دست به کسـب درآمد زده است. هر چند در مورد محتوای تولید شده از سوی این فرد حرف و حدیث زیادی است و بسیاری او را به‌دلیل تکرار طوطی‌وار بدیهیات بازارهای اقتصادی به شکل جدی مورد نقد قرار می‌دهند بحث اساسی در مورد هزینه‌های عجیب و غریب سمینارهایش اسـت؛ به‌عنوان مثال، هزینه یک ورکشـاب ۵ سـاعته که به‌صورت آنلاین هم برگزار شد، ۹ میلیون تومان بود و برای سمینار حضوری و ۸ ساعته هم سال گذشته ۱۲ میلیون تومان تعیین کرده بود. این چند مورد تنها برشـی از فعالیت صحنه گردانان سمینارهای رنگارنگ هسـتند که بـازار خود را با سـخنرانی‌های خاص گرم نگه می‌دارند.

برش

هزینه حل بحران آب در ایران چقدر است؟

به نظر می‌رسد هنوز می‌توان ایران را از بحران آب نجات داد.

به گزارش پیام آشـنا به نقل از آرمان امروز، در زمستان ۲۰۲۵، ایران با ششمین سال خشکسالی متوالی روبروست. بارش‌های «صفر مطلق» در ۳۱ استان، خالی بودن بیش از دو سوم سدهای کشور، و فرونشست زمین در تهران — که سالانه ۲۰ سانتی‌متر فرومی‌نشیند — زنگ خطری برای بقا به صدا درآورده. طبق گزارش سی‌ان‌ان، ۹۰ درصد آب ایران صرف کشاورزی ناکارآمد می‌شود، در حالی که منابع زیرزمینی به سرعت ته می‌کشد.

این بحران نه تنها اقتصادی، بلکه اجتماعی است: جیره‌بندی آب در پایتخت قریب‌الوقوع، مهاجرت‌های اجباری، و تنش‌های محلی. اما احیای آب ممکن است؛ با هزینه‌ای سنگین، اما ضروری. برآورد اخیر نشان می‌دهد که احیای منابع آبی ایران نیازمند ۲۱۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است — رقمی که از انتقال آب خلیج فارس (۲۰۰ میلیارد دلار) تا تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها را پوشش می‌دهد. این گزارش، بر اساس داده‌های اخیر، راهکارهای عملی را بررسی می‌کند.

ابعاد بحران و هزینه‌های پنهان

بحران آب ایران ریشـه در سـه عامل دارد: تغییرات اقلیمی (کاهش ۴۰ درصدی بارش)، مدیریت ناکارآمد (برداشت بی‌رویه ۱۱۰ میلیارد مترمکعب سالانه از زیرزمین)، و کشاورزی سنتی (۹۰ درصد مصرف). در ۲۰۲۵، تهران بـا وقـعیت قرمز منابع آب تا دو ماه آینده مواجه اسـت، و دریاچه ارومیه علی‌رغم ۱.۵ میلیارد دلار هزینه، احیا نشده. هزینه‌های اقتصادی: سالانه ۱۸ میلیارد دلار خسارت مستقیم، به علاوه مهاجرت ۵ میلیون نفر تا ۲۰۳۰.

احیـای کلی نیازمنـد ۲۱۰ میلیارد دلار اسـت: ۱۰۰ میلیـارد برای زیرسـاخت‌های مدرن‌سـازی، ۵۰ میلیـارد بـرای desalination (شیرین‌سازی)، و ۶۰ میلیارد برای حفاظت اکوسیستم. پروژه انتقال آب خلیج فارس به فلات مرکزی، با ۲۰۰ میلیارد دلار، نمونه‌ای پرهزینه است که کارشناسـان آن را «رؤیای غیرممکن» می‌دانند، زیرا ۱۷۰۰ کیلومتر لوله‌گذاری، تبخیر ۳۰ درصدی، و آسیب‌های زیست‌محیطی را در پی دارد. با این حال، این هزینه‌ها در برابر از دست رفتن ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی (به‌دلیل بحران) ناچیزند.

احیای آب نیازمند ترکیبی از فناوری، سیاست، و فرهنگ است. نخست، طرح احیا و تعادل‌بخشـی منابع زیرزمینی — مصوب ۱۳۹۳ — کلیدی است: کاهش برداشت چاه‌ها (از ۸۵ هزار به ۵۰ هزار حلقه)، و اجرای ۱۵ پروژه ملی مانند تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها. این روش کم‌هزینه (۵ روش ساده با بودجه سالانه ۲ میلیارد دلار) فرونشست را مهار می‌کند و سفره‌ها را احیا می‌نماید.

دوم، مدرن‌سازی کشـاورزی: آبیاری نوین (قطره‌ای) در ۳۰ درصد مزارع، صرفه‌جویی ۴۰ درصدی آب را ممکن می‌سازد. سوم، desalination: ساخت ۱۰ کارخانه جدید در خلیج فارس، با ظرفیت ۵ میلیون مترمکعب روزانـه، هزینه ۱۴ میلیارد دلار دارد امـا ۲۰ درصد نیاز را تأمین می‌کند. چهارم، اصلاحات نهادی: خروج از کشـاورزی دولتی، قیمت‌گذاری واقعی آب، و نظارت مستقل — همان‌طور که عیسی بزرگ‌زاده پیشنهاد می‌کند، ترکیب سه رهبرد سـاده‌اوحی‌زدایی، فناوری، و تعادل‌بخشی. همچنین، حفاظت جنگل‌ها و رودخانه‌ها، با بودجه ۱۰ میلیارد دلاری، جریان طبیعی را بازمی‌گرداند.

احیـای آب ایـران نه آرزو، بلکه ضرورت اسـت. بـا ۲۱۰ میلیارد دلار سـرمایه‌گذاری طی ۱۰ سـال — از طریق صندوق‌هـای بین‌المللی و خصوصی‌سـازی — می‌توان ۵۰ درصد کسری را جبران کرد. تجربیات اسرائیل (احیای نگو با desalination) نشان می‌دهد موفقیت ممکن است. اما کلید، اراده سیاسی است: توقف پروژه‌های پرهزینه مانند انتقال آب، و تمرکز بر محلی‌سـازی. در ۲۰۲۵، زمان تصمیم‌های سـخت فرا رسیده؛ آب احیا نمی‌شود مگر با تغییر رفتار جمعی. آینده‌ای بدون بحران، در دستان ماست.

اشاره

آیا یونانیان باستان به زیبایی مجسمه‌هایشان بودند؟

با آنکه بسـیاری از یونانیان باستان قوی و ورزیده بودنـد، مجسـمه‌های آن دوران فراتر از بازتمایی طبیعی رفته و شـکلی «ایـده‌آل» از زیبایی را به تمایش می‌گذاشتند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از فرادید، مجسمه‌های یونان باستان در دنیای هنر به زیبایی خارق‌العاده‌شان معروفند. به کمک این مجسمه‌ها، می‌توانیم نه‌تنها آرمان‌های زیبایی‌شناختی یونانیان باستان، بلکه نگرش عمیق دینی آن‌ها نسبت به تقدس جسم انسان را هم دریابیم.

اما آیا این مجسـمه‌ها بازتاب زیبایی واقعی مردم یونان باستان هستند یا نوعی ایده‌آل‌سازی به شمار می‌روند؟

برهنگی در هنر یونان باستان

مجسمه‌های یونانی ویژگی‌های بدنی کاملی داشتند؛ اندامی که به شـکل هماهنگ و متقارن شـکل گرفته‌اند و تحسین و شگفتی برمی‌انگیزند. بسـیاری از این مجسـمه‌ها فعالیت‌های ورزشـی و تلاش ورزشکاران را به تصویر می‌کشند.

در یونان باستان، بدن برهنه نه منبع شرم، بلکه مایه افتخار بود. بدن بازتاب فضایل ذهنی، توانایی و تعهد انسان به اهدافش محسوب می‌شد. یونانیان شرم را با برهنگی مرتبط نمی‌دانستند، بلکه آن را به بدنی تربیت‌نشده یا ناشقتران نسبت می‌دادند؛ زیرا چنین بدنی تشانه تبود آموزش و فرهنگ به شمار می‌رفت. یونانیـان بدن زیبـا و ورزیده را تمـاد فضیلت و دلاوری می‌دانسـتند. چنین بدنی نشـان‌دهنده تـلاش ورزشـکاران در ورزشـگاه تیز بـود؛ واژه «Gymnasium» از واژه یونانی «gymnos» به معنای «برهنه» مشتق شـده است. ورزشگاه مکانی بـود که ورزشـکاران در آن برهنه تمرین می‌کردند. ورزشکاران در المپیک و سایر بازی‌های باستانی هم برهنه شرکت می‌کردند.

زیبایی ایده‌آل‌شـده در مجسمه‌های یونان باستان

مجسمه‌های یونان باستان همیشه بازتمایی دقیقی از افراد خاص نبودند، بلکه مفهومی ایده‌آل از زیبایی و کمال جسمانی را ارائه می‌دادند. همچنین باید توجه داشت که یونانیان باستان معمولاً خدایان را در قالب مجسمه‌ها تصویر می‌کردند؛ بنابراین این هنر جنبه مقدس هم داشت.

بسـیاری از این مجسـمه‌ها خدایان، قهرمانان یا ورزشکاران را به تصویر می‌کشیدند، نه مردم عادی. یونانیان همواره خدایانی چون زئوس یا آپولون را با بدن‌هایی عضلانی، جوان و کامل نشان می‌دادند که تماد کمال الهی آنها بود. این تصاویر، زیبایی ایده‌آل را یک ویژگی الهی یا قهرمانانه جلوه می‌دادند، نه امری مختص انسان‌های معمولی.

بـا اینکه بسـیاری از یونانیـان بدن‌هایی قوی و ورزیده داشـتند، مجسـمه‌های آن دوران فراتر از واقع‌گرایی رفته و شکلی آرمانی از زیبایی را تمایش می‌دادند، شـکلی که گاه از آنچه در واقعیت، رایج یا دست‌یافتنی بود، فراتر می‌رفت. پیکرتراشان آثار مشهوری مانند (پرتاب‌کننده دیسک) یا (نیزه‌دار) بازتمایی‌هایی از یک ورزشکار آرمانی بودند. این آثار نه برای تمایش افراد خاص، بلکه مفهومی کلی از زیبایی ایده‌آل بودند.

با این حال، بسیاری از یونانیان، به‌ویژه ثروتمندان و کسـانی که در فعالیت‌های ورزشی یا نظامی مشارکت داشتند، بدن‌هایی ورزیده و خوش‌تراش داشتند که به فرم‌های ایده‌آل مجسمه‌ها نزدیک بود.

بازتمایی انواع فرم بدن در ادبیات یونان

شاعران و کمدی‌نویسـان باستان هم انواع گوناگونی از بدن‌ها را توصیف کرده‌اند. آریستوفان، کمدی‌نویس مشهور یونانی، اغلب در نمایشنامه‌هایش به افراد چاق اشـاره می‌کند و آن‌ها را به شکلی طنزآمیز یا هنجارشـکنانه نشـان می‌دهد. آثار او مملو از شـخصیت‌های اغراق‌آمیزی اسـت که برای نقد هنجارهای اجتماعی، سیاست و طبیعت انسان به کار می‌روند.

آریستوفان افراد چاق را همواره به شکل شخصیتی پرخور یـا لذت‌طلب به تصویر می‌کشـد؛ گاهی هم چاقی را تشـانه زیاده‌روی در لذات جسمانی معرفی می‌کند. نمونه شناخته‌شده این موضوع در تمایش سواران (Hippeis) دیده می‌شود؛ جایی که شخصیتی به نام دموسـتِتِس به‌عنوان فردی بزرگ‌جثه و چاق معرفی می‌شـود. این شخصیت نقشی انتقادی داشته و تمادی از برخی جنبه‌های جامعه و رهبری آتنی است. در این دوره، چاقی اغلب نشانه افراط، پرخوری یا فساد اخلاقی تلقی می‌شد. به‌نحو مشـابه، لوسـیان در اثـر طنزآمیز خود، متیپیوس، افراد ثروتمند را هنگام ورود به هادس چاق یا شکم برآمده تصویر می‌کند که نشانه ولع و تباهی اخلاقی است.

نقش تمرین بدنی در جامعه یونان

در آتن باستان، «قوانین سولون» والدین را موظف می‌کرد به کودکان خود شنا و توشتن بیاموزند. افزون بر این آمـوزش پایه، والدین فقیر موظف بودند به فرزندان خود کشـاورزی، تجارت یا حرفه‌های دستی بیاموزند؛ در حالی که والدین ثروتمند مکلف بودند آموزش سوارکاری، موسیقی، ورزش، شکار و فلسفه را برای فرزندانشان فراهم کنند.

از آنجا که تمرین بدنی برای فرزندان ثروتمندان آتنی الزامی بود، احتمالاً بدن‌های ورزیده شبیه فرم‌های ایده‌آل مجسمه‌ها در طبقات بالا رایج‌تر بود.

خودورزشگاه فقط مکانی برای تمرین جسمانی نبود؛ بلکه محل تعامل اجتماعی، گفت‌وگوهای فلسفی و مشارکت مدنی هم محسوب می‌شد. این موضوع را می‌توان در آثاری چون لوسـیس اثر افلاطون مشـاهده کرد. تمرین‌های زیمناسـتیکی بخش جدایی‌ناپذیری از زندگی آتنی بود. جوانان بخش زیادی از زمان‌شان را در این فضاها می‌گذراندند و هم‌زمان بدن و ذهن خود را پرورش می‌دادند.

تلاش اسـپارتی‌ها برای کمال جسمانی و ایده‌آل زیبایی یونانی

گزنفون اشـاره می‌کند که جامعه اسپارت، تحت قوانیـن لیکورگـوس، شـهروندان را موظف به تمرینات سـخت بدنی می‌کرد. ایـن امر موجب می‌شد اسپارتی‌ها زیباترین مردان به شمار آیند. او می‌نویسد:

«لیکورگوس تیز اثرات یکسان جیره غذایی را بر مرد سخت‌کوش و تنبل مشاهده کرده بود؛ اینکه اولی رنگ و رویی شاداب، اندامی استوار و نیرویی فراوان دارد، در حالی که دومی پف‌کرده، زشت و ضعیف به نظر می‌رسد. او به اهمیت این موضوع پی برد و با این تأمل که حتی انسانی که از روی وظیفه سخت کار می‌کند وضعیت جسمی خوبی دارد، از مسئول هر ورزشگاه می‌خواست که تکالیف چنان باشد که با جیره‌ی غذایشان هم‌سنگ باشد. و به‌گمانم در این مورد تیز کامیاب شد. از این رو یافتن مربّانی سالم‌تر یا چالاک‌تر از اسپارتی‌ها آسان نیست».

یونانیان درک خود از زیبایی را به‌شـدت بر مبنای پژوهش‌هـای فلسـفی و ریاضی دربـاره کمال بنا کرده بودنـد. آن‌ها آناتومی انسـان را با دقت مطالعه می‌کردند و می‌کوشیدند متناسب‌ترین و ایده‌آل‌ترین شکل ممکن را بازتمایی کنند.